

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: **Bc. J. K.**
bytem X
adresa pro doručování: X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 5. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 3. 2020, č. j. X, byl žalobci přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně od 28. 4. 2016 ve výši 8 925 Kč měsíčně a dále mu byla dle příslušných nařízení vlády o valorizaci důchodů stanovena procentní výměra invalidního důchodu, základní výměra invalidního důchodu a celková

výše důchodu od ledna 2017, od ledna 2018, od ledna 2019 a od ledna 2020 (dále též jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, jimiž nečinil sporným posouzení svého zdravotního stavu. Namítal však, že mu nebyla započítána celá doložená doba studia (6 let), že mu jako doba pojištění nebylo započítáno období let 2012, 2013 a 2014, kdy vykonával OSVČ, že mu za rok 2016 nebylo započítáno pojištění hrazené zaměstnavatelem, u něhož vykonával hlavní pracovní poměr, a dále že účetní žalobce u hlavního pracovního poměru uváděla v přehledech čistou mzdu, nikoli hrubou mzdu a nezapočítala do těchto přehledů příjmy žalobce z výkonu funkce jednatele.
3. O námitkách žalobce rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 5. 2020, č. j. X (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. K námitkám žalobce týkajících se hodnocení doby studia po dosažení věku 18 let žalovaná uvedla, že žalobci byla zhodnocena doba studia na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně v rozsahu 1 861 dnů, tj. 5 roků a 36 dnů v období od 22. 6. 2002 do 7. 8. 2006, kdy studium přerušil, a dále mu byla zhodnocena doba od 5. 9. 2007 do 31. 12. 2007, kdy v přerušném studiu pokračoval. V době od 8. 8. 2006 do 30. 9. 2006 byl žalobce rovněž účasten důchodového pojištění z titulu pracovně právního vztahu. Doba studia na vysoké škole v době jejího souběhu se zaměstnáním od 8. 8. 2006 do 30. 9. 2006 náleží do oněch prvních šesti let studia po dosažení věku 18 let a nepřerušuje se, ani se neposouvá z důvodu jejího souběhu se zaměstnáním. To platí i pro dobu od 1. 6. 2007 do 10. 6. 2007, kdy žalobce v souběhu se studiem vykonával činnost OSVČ a dobu od 18. 6. 2007 do 4. 9. 2007, kdy byl v evidenci uchazečů o zaměstnání.
4. V osobním listu důchodového pojištění, který je přiložen k prvostupňovému rozhodnutí, je doba souběhu zaměstnání, resp. podnikání, se studiem na vysoké škole v uvedených obdobích označena jako doba zaměstnání. Dle § 14 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) totiž platí, že pokud se kryjí doby pojištění, započte se pro stanovení celkové doby pojištění pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu jen ta doba, jejíž zápočet je pro pojištěnce výhodnější. Zhodnocení doby pojištění jako doby zaměstnání je pro pojištěnce vždy nejvýhodnější, jelikož se započítává v plném rozsahu jak pro účely vzniku nároku na důchod, tak pro účely stanovení výše procentní výměry důchodu.
5. K námitkám týkajícím se zápočtu vyměřovacích základů z titulu výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti v letech 2012 až 2014 žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že dle sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo ze dne 11. 5. 2020 nebyl žalobce z titulu výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti v tomto období účasten důchodového pojištění. Proto mu nemohly být vyměřovací základy z výkonu této činnosti započteny.
6. Ve vztahu k námitkám týkajícím se započtení vyměřovacích základů za rok 2016 žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že podle § 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu. Žalobci byl invalidní důchod přiznán v roce 2016, a proto se mu vyměřovací základ za tento rok nezapočítává.

II. Žaloba a vyjádření žalované

7. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu, z jejíhož obsahu lze dovodit, že žádá jeho zrušení společně s požadavkem na stanovení jím specifikovaných vyměřovacích základů za období 1. 1. 2008 – 31. 12. 2013. Žaloba obsahuje tři žalobní body. Zaprvé žalobce namítl, že se žalovaná nevyjádřila k jeho pochybnosti o správném určení vyměřovacího základu pro důchodové a sociální pojištění v ročním přehledu pro Okresní správu sociálního zabezpečení, zpracovaném účetní žalobce. K tomu odkázal na § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. a uvedl, že to bude doloženo daňovým přiznáním.
8. Zadruhé žalobce namítl, že žalovaná nezapočítala do vyměřovacího základu žalobce příjem z výkonu funkce jednatele s. r. o., neboť ten byl nižší než 3 000 Kč měsíčně. S odkazem na § 6 odst. 12 a 13 zákona č. 586/1992 Sb. žalobce uvedl, že i tento příjem by měl být do vyměřovacího základu započítán a uvedl, že to bude doloženo Potvrzením o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků. K tomuto žalobnímu bodu pak žalobce drobným písmem poznamenal, že nyní narazil na Smlouvu o výkonu funkce jednatele, ve které je sjednána pevná měsíční částka 4 000 Kč. Pravděpodobně došlo k nesprávné evidenci tohoto příjmu.
9. Zatřetí žalobce uvedl, že v letech 2012 až 2014 z vedlejších příjmů OSVČ platil daň z příjmu fyzických osob, zdravotní, nemocenské pojištění i důchodové pojištění. Podle § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. proto tyto příjmy mají být započteny do vyměřovacího základu podatele. K tomu uvedl, že to bude doloženo daňovým přiznáním a přehledem o příjmech a výdajích OSVČ.
10. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejprve zpochybnila včasnost podání žaloby, k čemuž poukázala na to, že napadené rozhodnutí bylo doručeno fikcí dne 28. 5. 2020. Žaloba by proto měla být odmítnuta.
11. K žalobním bodům žalovaná zopakovala podstatný obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí. Toliko k námitkám týkajícím se zápočtu vyměřovacích základů z titulu výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti žalovaná doplnila, že rovněž pražská správa sociálního zabezpečení uvedla, že žalobce v roce 2012 a 2013 vykonával vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Z výkonu této činnosti však nedosáhl zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, ani se k důchodovému pojištění OSVČ za rok 2012 a 2013 nepřihlásil. Přehled za rok 2014 a za roky následující žalobce nepodal.

III. Posouzení věci soudem

12. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), že se jedná o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.), a že byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“). Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 12. 6. 2020. Pokud tedy žalobce podal dle podacího razítka České pošty žalobu dne 12. 8. 2020, učinil tak v zákonem stanovené lhůtě.
13. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky. Žalobce ani žalovaný jednání ani po výzvě a poučení soudu nepožadovali a soud neshledal jeho konání nezbytným.

14. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle § 65 a násl. s. ř. s. v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
15. Žaloba není důvodná.
16. Předně je nutno k požadavku žalobce na výrok rozsudku soudu uvést, že v rámci soudního přezkumu správního rozhodnutí není správní soud oprávněn k tomu, aby ve věci invalidního důchodu žalobce stanovil vyměřovací základ za jednotlivá požadovaná období. Správní soudnictví má přezkumnou (kontrolní) povahu, řízení před soudem není pokračováním správního řízení. Úlohou soudu je přezkum napadeného správního rozhodnutí v tom ohledu, zda je toto rozhodnutí v souladu s právem a zda správní orgán řádně zjistil relevantní skutkové okolnosti. Pokud soud v tomto ohledu shledá pochybení, napadené správní rozhodnutí zruší, jinak žalobu zamítne.
17. V rámci prvního žalobního bodu žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v tom ohledu, že se žalovaná nevyjádřila k jeho pochybnostem o správném určení vyměřovacího základu pro důchodové a sociální pojištění ve vazbě na roční přehled zpracovaný účetní žalobce, který údajně nezahrnoval celkový hrubý příjem žalobce jako zaměstnance, nýbrž jeho čistý příjem. Je pravdou, že žalovaná se k této námitce žalobce v napadeném rozhodnutí výslovně nevyjádřila, což však mohlo být dáno i nepochopením obsahu námitek žalobce. Neboť až z žaloby lze seznat, že tuto námitku žalobce (zřejmě) směřoval do vyměřovacího základu za rok 2015, nikoli za rok 2016, který do osobního vyměřovacího základu započítáván nebyl (důvody pro tento postup žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí vysvětlila). Soud má tedy za to, že žalované není na místě vytýkat nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
18. Žalobce v námitkách a následně v žalobě v této souvislosti obecně poukazoval na pochybení účetní, jež mu zpracovávala přehledy o příjmech, resp. doklady pro účely pojistného na sociální zabezpečení. V průběhu správního řízení, ani v řízení před soudem však žalobce nesprávnost údajů v takto zpracovaných přehledech, jež byly příslušným správním orgánům poskytnuty, a z nichž tak bylo při stanovení vyměřovacího základu žalobce za jednotlivá období vycházeno, jakkoli nedoložil. Správním orgánům tedy nelze vyčítat, že vycházely z evidovaných vyměřovacích základů žalobce za jednotlivá období a na jejich podkladě žalobci vypočetly invalidní důchod.
19. Obdobně je nutno posoudit tvrzení žalobce zahrnutá do druhého žalobního bodu, tj. že do vyměřovacího základu nebyl započítán příjem žalobce z výkonu funkce jednatele ve výši 3 000 Kč měsíčně. V námitkách žalobce v tomto ohledu poukazoval na pochybení své účetní, v žalobě však již bez dalšího uváděl, že tento příjem (aniž by specifikoval příslušné zdaňovací období či výši příjmu) mu žalovaná údajně nezapočítala do vyměřovacího základu z důvodu jeho výše. Takové důvody údajného nezapočítání však z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývají. Vyměřovací základ stanovený v osobním listu důchodového pojištění odpovídá dokladům založeným ve správním spise. Teprve v žalobě pak žalobce poukazoval na další doklady (smlouva o výkonu funkce jednatele), jejichž obsah údajně neměl být zohledněn v jeho příjmech, aniž by však tyto doklady předložil a případně vyvrátil či doplnil údaje, z nichž Česká správa sociálního zabezpečení pro účely tohoto řízení na základě dostupných údajů vycházela.

20. Žalobce měl dále za to, že v letech 2012 až 2014 z vedlejších příjmů OSVČ platil daň z příjmu fyzických osob, zdravotní, nemocenské pojištění i důchodové pojištění, a proto mu mají být vyměřovací základy z této činnosti započteny. Tvrzení žalobce, že v letech 2012 – 2014 platil z vedlejších příjmů OSVČ důchodové pojištění, však nemá podklad ve správním spise. Dle sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení ve Znojmě ze dne 11. 5. 2020 nebyl žalobce z titulu výkonu vedlejší samostatné činnosti v letech 2012 až 2014 účasten důchodového pojištění. Ze sdělení Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 2. 2021, doplněného přehledem o příjmech a výdajích žalobce jako OSVČ za rok 2012 a 2013, žalobce v roce 2012 a 2013 nedosáhl z výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ (srov. § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění), ani se k důchodovému pojištění OSVČ za rok 2012 a 2013 nepřihlásil. Přehled o příjmech OSVČ za rok 2014 ani za roky následující nepodal, proto byla jeho samostatná výdělečná činnost ukončena z moci úřední ke dni 31. 12. 2013. Skutečnosti založené ve správním spise tedy nepotvrzují tvrzení žalobce, že by byl z titulu výkonu vedlejší samostatné činnosti v letech 2012 až 2014 účasten důchodového pojištění. Neprokázal-li žalobce opak, je nutno potvrdit závěr žalované v napadeném rozhodnutí, tj. že pokud žalobce nebyl v uvedeném období z titulu vedlejší samostatné výdělečné činnosti účasten důchodového pojištění, nemohou mu být vyměřovací základy z výkonu této činnosti započteny pro účely výpočtu invalidního důchodu.
21. Nad rámec nutného odůvodnění soud odkazuje na § 56 zákona o důchodovém pojištění, z něhož vyplývá, že rozhodnutí o důchodu může být i po nabytí právní moci změněno v návaznosti na nově prokázané skutečnosti. Na podkladě tohoto ustanovení tak lze překlenout překážku věci pravomocně rozhodnuté (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007, č. j. 4 Ads 7/2007 – 50). Pokud by tedy žalobce prokázal skutečnosti, jež mají vliv na výpočet osobního vyměřovacího základu (srov. § 16 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění), může dosáhnout nového posouzení podmínek nároku na invalidní důchod.

IV. Závěr a náklady řízení

22. Z uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žalobní námitky důvodné nejsou, a proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s., srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno dne 20. dubna 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.

samosoudkyně